

Perustaitoseulojen käyttö perusopetuksessa / IK

VD/5173/12.00.01.00/2017

Opetuslautakunta on käsitellyt perustaitoseulojen käyttöä kokouksissaan 27.8.2002 § 24 sekä 10.6.2013 § 13. Perustaitoseulalla tarkoitetaan testiä, joka tehdään isolle joukolle oppilaita (mm. yksi kokonainen ikäluokka). Perustaitoseulalla pyritään löytämään kaikki sellaiset oppilaat, joiden oppimista äidinkiessä ja matematiikassa tulee arvioida ja seurata tarkemmin.

Yli viidentoista vuoden ajan toteutetut perustaitoseulat eivät vastaa uuden opetussuunnitelman käsitystä oppimisen arvioinnista. Oppimisen arvioinnin painopiste on siirtynyt opintojen aikaiseen jatkuvaan arviointiin (formatiivinen arviointi). Oppilaan oppimista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan monipuolisesti. Tarkoituksena on huomioida oppilaan vahvuudet ja käyttää niitä tukena oppimisessa.

Oppimisen haasteet näkyvät tavallisessa kouluarjessa ja niitä tulee tukea. Erilaiset oppimisen pulmat (esim. lukivaikeus) näkyvät muun muassa oppilaan kirjoittamisessa ja lukemisessa ilman testaustakin. Hyvä oppilaantuntemus on ensisijaista. Luokanopettajan/aineenopettajan ja erityisopettajan (myös koulupsykologin) välinen yhteistyö on tärkeää oppilaan tuen tarpeen määrittämiseksi. Erilaiset tiedonsiirtoprosessit ovat myös kehittyneet vuosien myötä ja ne antavat paljon tietoa oppilaiden tuen tarpeesta ja osaamisesta (mm. Esiopetuksesta kouluun tiedonsiirtoprosessi). Pedagogiset asiakirjat ovat sähköisesti Wilmassa ja tieto oppilaan tuen tarpeesta siirtyy niiden mukana.

Opetuslautakunnan päätettäväksi on valmisteltu esitys, jossa ehdotetaan, että oppilaiden seulontoja voidaan kehittää joustavasti tilanteen niin vaatiessa. Esityksessä ehdotetaan, että kaikille 2.vuosiluokan oppilaille tehdään kuitenkin edelleen lukutaidon seulonta. Lukutaidon on todettu ehkäisevän eriarvoistumista ja se antaa pohjan kaikelle koulutyölle.

Kuvaus muutoksista ja ehdotus tulevasta

Perustaitoseuloja on tähän asti käytetty vähintään parittomien vuosiluokkien (1, 3, 5, 7 ja 9) aikana lukutaidon kehittymisen seurannassa ja vähintään parillisella vuosiluokalla (2, 4, 6 ja 8) matematiikan taitojen kehittymisen seurannassa.

Kouluille suositellaan, että ne laativat oman mallin käytänteistä muiden kuin kaikille 2. vuosiluokan oppilaille toteutettavan lukutaidon seulan lisäksi: milloin testataan, testataanko koko ikäluokka tai mitkä ovat käytännöt yksittäisten oppilaiden testaamiselle. Ennen kaikkea aina on pohdittava sitä, miksi seulonta tehdään tai oppilas testataan, tuoko se lisäarvoa. Koulujen on huolehdittava mahdollisen ikäluokkaseulonnan ajankohdasta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Luontevia kohtia seulonnoille on 2.-3. vuosiluokan kevätlukukausi sekä yläkoulun nivelvaihe syyslukukaudella (seitsemännen vuosiluokan oppilaat). Tämä pitää sisällään myös ei-normitettujen testien käytön. Esimerkiksi erilaiset lukukirjan tekstit voivat olla riittäviä testivälineitä seurata oppilaan tai oppilaiden tilannetta.

Asian valmistelu

Kouluilta on kysytty kahdesti mielipidettä kaupunkitasoisesti toteutettujen lukutaidon ja matematiikan taitojen seulomiskäytäntöjen (ALLU -lukutesti ja Makeko - matematiikan testi) tarkoituksenmukaisuudesta ja tarpeellisuudesta. Perusopetuksen johtoryhmän Opetussuunnitelma-valmistelutiimi kartoitti asiaa syksyllä 2016 noin kymmeneltä koululta. Tämän lisäksi erityisopettajille teetettiin kysely asiasta keväällä 2017 erityisopettajien työkokouksessa.

Kyselyjen tuloksissa oli nähtävissä, että koulujen testaamiskäytänteet vaihtelevat ja etenkin ALLU -lukutestit koettiin vanhentuneiksi sisällöltään. Kyselyjen vastauksissa toivottiin kaupunkitasoisia suosituksia seuloista ja testeistä sekä niiden teettämisen ajankohdista.

Perusopetuksen johtoryhmä käsitteli asiaa kokouksessaan 29.3.2017.

Seulat ja testit

Niin kuin edellä on mainittu, kouluilta tulleista palautteista kävi ilmi, että osa perustaitoseuloista on vanhentuneita.

Aiemmassa opetuslautakunnan päätöksessä annettiin perusopetuksen johtajalle oikeus täydentää tai vaihtaa perustaitoseulatestistöä tarpeen mukaan perusopetuksen johtoryhmässä käydyin keskustelun pohjalta. Tätä samaa linjaa esitetään jatkettavan.

Opetuslautakunta 5.6.2017 § 8

Perusopetuksen johtajan esitys:

Päätetään

- a) toteuttaa lukutaidon seulonta 2. vuosiluokan oppilailla vuosittain kevätlukukaudella
- b) suositella perustaitoseulojen käyttöä 7. vuosiluokan oppilailla syyslukukaudella
- c) että koulussa sovitaan käytännöt (tarkoituksenmukaisuus ja ajankohta) ikäluokan seulonnoille tai yksittäisten oppilaiden testaamiselle
- e) että perusopetuksen johtajan päätöksellä perustaitoseulatestistöä voidaan täydentää tai vaihtaa tai ottaa uusia ikäluokkia seulonnan piiriin
- f) että päätös astuu voimaan 1.8.2017.

Käsittely: Jäsen Vaula Norrena esitti esityksen pöydälle jättämistä tai palauttamista uudelleen valmisteluun. Jäsenet Jari Sainio ja Jari Jääskeläinen kannattivat Vaula Norrenan esitystä.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti palauttaa esitys valmisteluun keskustelussa annetuin evästyksin.

Täytäntöönpano: perusopetuksen tulosalue
- ote kouluille

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:

Pepita Kaskentaus, 0407202962, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Lotte Koivulainen, 0405769241, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi